

Lục Tỉnh Tân Văn

開新省六

Directeur Politique—L. MARTY
 Rédacteur en Chef—ROSTEN-V. COÛA
 ADMINISTRATION
 ET RÉDACTION:
 Saigon, Rue Cathala, 153-155 (1er étage)

GIẤC BÀN:
 Năm-lý, Trung-lý và Cao-mao
 Một năm 66 00
 Sáu tháng 3 00
 Ba tháng 2 00
 Mua báo thì kể từ ngày
 mồng 1 và ngày 15 mồng tháng
 mà phải trả tiền trước

MỖI TUẦN LẺ RA SA KỶ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
 Một số báo là 05 04
 TELEPHONE N° 175
 Adresse télégr.: LECTHE-14250

GIẤC BÀN:
 Bắc-Kỳ, Lào, Đai-Pháp
 và THẾ GIỚI
 Một năm 73 00
 Sáu tháng 4 00
 Ba tháng 2 25
 On s'abonne sans frais dans
 tous les bureaux de poste.

POUR LES ABONNÉS, l'adresse
 à S'adresser: Aux bureaux du Journal
 à HANOI: Rue Bureau de Truong
 Bieu-Tan-Tin.
 On traite à forfait pour les
 contrats de longue durée. Les
 prix sont payables d'avance

MỤC-LỤC

1. — Điều ước xin hũu lý.
2. — Bàn về việc đề-chê
3. — Gia đình giáo dục kỹ
4. — Khẩn đoán-thê
5. — Nam-sinh.
6. — Trật số 73.
7. — Ngổ cằng bộn đổng-bang.
8. — Tháng báo
9. — Mừng Phan-thành-Lũy.
10. — Tân-nam-Kỳ.
11. — Thai
12. — Hương truyên
13. — Tin Đổng-dương.

ĐIỀU ƯỚC XIN HỮU LÝ

Một đảng mua,
 Một đảng bán!
 Ai cần ???

Mảng lo cây sấu cước bầm, bần đem thân vùi lấm với nông-phu, nên quanh nãm thìq lại rồi, nhiều ở thôn quê, mà ít đạo phien-ba đò-hỏi, Nào có biết tới nhựt-báo là gì! Cho đến lúc phong trào xô đẩy, đục lòng người đăm hết tất nhiệt trường mà đua tranh thượng-mãi giành cái lợi-quyền, nghe vậy hay vậy, chớ thật chưa nếm đắng thì mùi thán diệu trong nạng, lời binh-luận. Tuy vậy mà này, là tôi còn nhớ một người Langsa điển-chủ ở gần, tôi thường lui tới mà do thắm thới sự. Ông này, nếu tôi không chỉ thật danh, nhảm cũng chẳng chi quan hệ, có mua dù thư-báo Langsa, lại ra binh-luận việc làm ăn, như là ra đây biểu kẻ quê mùa, biết nhơn-nghĩa ở đời và biết lo việc làm ăn lẫn-thời. Ông thường nói với tôi :

« Người Annam lấy làm có phước mà đặng một ông quan làm đầu như ông MASPERO, đang việc Thống-đốc ngày nay đó vậy, vì ông Maspero tuy là người Langsa, mà xét kỹ chẳng khác nào một người cô-cựu, một vị lễ-thành ở đất Nam-kỳ, làm quan đã mấy mươi năm, từ chức tham-biến hằng năm, bước lần tới ngai-thống-đốc. Tục dân thì nước còn chỗ nào mà ngài không thông thuộc. Tướng chắc chớ nào là chỗ ham muốn của dân, đều gì là đều tất tợ của dân, ngài rõ thắp. Đã vậy, từ ngày ngài cầm quyền Thống-đốc Nam-kỳ, ngài lại mở lòng chăm lo để ích-lợi cho người Annam nhiều lắm xét lại những điều ngài đã làm ra để mở mang cho con nhà Annam, đầu kể thì nghịch của ngài cũng phải khen, chẳng lựa là dân Annam còn ai mà không xươg tung. Xem kỹ hỏi canh-nông trong tế của ngài ra sức lập chớ người Annam thì Mỹ-tho thì rõ Cho đến ngày nay, mỗi khi ngài đi vắng dân tôi đau, ngài cũng vờ về Annam lập thêm hội canh-nông mà giữ gìn quyền lợi vì lúa gạo là một món thỏ-sản đứng đầu bên vận-xuất. Đại-đề, từ lúc

Annam mong vậy vùng còi ách, men men chen bước thương trường, ngài lấy làm mừng, lấy làm vui mà lòng đánh bỏ qua, bằng mà có thể, khó dễ chẳng nài, ngài sẵn lòng vùa giúp. Ấy có đáng là phụ mẫu chi dân chăng? Tuy vậy mà ngài cứ giữ mực công bình làm việc. Ngài chẳng chịu thấy làm điều chi vi phạm, nên ngài hằng khuyên con nhà Annam phải lấy sự ôn-hòa mà đua tranh buôn bán.

Nếu ông Maspero mà đặng thiết thọ Thống Đốc Nam-kỳ, Annam còn trong thây, một ngày kia, chợ lúa gạo sẽ về tay Langsa với Annam làm chủ. »
 Tôi tôi đây, tôi sợ như tờ Chấu-tri của ngài xuất đi các tỉnh, các phủ, các tổng, các làng nói về sự ông Rauzy nào đó với ông tôi ông Khâm. Hai ông lập tâm-lập kế, mưu-sẽ đi diễn thuyết mà khuyến khích dân-chủ, nông-phu và phú-gia, hác-hồ đồng tâm trợ lực. Tôi lại có nghe cái điều lệ trong thương chiến của hai ông nữa, nên tôi nói cùng ông điển-chủ Langsa rằng :

« Phải, tôi ông đoán đó có sai, vì tôi có nghe ông Rauzy với ông hội-đồng Khâm lo lập một-thương tâm-bản. Tôi lấy làm mừng hết sức và tưởng chắc từ buổi tôi chăm lo về nông-thương đến giờ, tôi chưa đặng cái mừng nào chớ bằng. Cái vị kiến của hai ông đấy thật cao, thật cao, dân tài trí nào cũng phục. Lập chắc nên, ông lợi lớn, song cái điều lệ của hai ông định đó chưa phải với lòng người. Định lập chính lúa trong các tỉnh, các quận, các chợ quê như Shinoa, định cầm lúa cho điển-chủ, nhưng mà bước phải chớ lúa thì chính mà vừa để thể-chữ, chừng nào điển-chủ bán, cạnh cũng mua theo giá chợ. Ấy là điều bất tiện ở.

Phải biết điển-chủ, phú-gia mỗi khi lúa thà chịu trả tiền lời mới, chớ không chịu tiếng đò-dân với thể. Để muốn cho tiền trước như Shinoa mà buộc vậy, thì tôi ai dám chịu. Trước hết làm như thế, mình là điển-chủ phú-gia sự mang tiếng xóm làng đi-nghị; sau nữa phải chờ lúa tới chính mà vừa để thể-chữ, đã mất công, cực lòng, lại mất tiền vốn phí.

Theo ý tôi tưởng, muốn cho tiền trước, chừng cần phải làm kho lũng thể, mình buộc điển-chủ làm từ giao kèo, có bao nhiêu lúa chẳng đặng bán cho ai khác hơn chính của ông, mà như là buộc phải bán đủ số lúa đã giao trong tờ vay bạc hay là lãnh bạc trước. Như vậy mới có chỗ hay, chớ buộc chờ lúa tới chính đò vừa để thể-chữ, đổng-chủ Annam, người có danh, không ai thêm hỏi bạc. Nếu chính có sợ, mình để phân cho tiền trước ấy cho một người giàu có lớn, quen thuộc trong tỉnh và có thể thường hỏi mới, đổng làm đầu nậu bảo lãnh cho thì tiện hơn.

Vì muốn cho lập thành, nên tôi mới dám đề nghị cầm khay chớ ra sáng, chớ chẳng ý nào khác hơn.

Tôi còn một điều nữa, gặp dịp thì xin nói luôn ra cho ông nghe mà đối luận.

Và chẳng từ sáu mươi năm đư, về cuộc buôn bán lúa gạo, Annam bị Shinoa đé ép. Một mình một chợ muốn định giá nào tự ý, lại thêm mua bán bợp công bình, cứ để cho Annam chịu thiệt. Mỗi khi Annam chớ lúa tới nhà máy, chấp giá xong, thì luôn luôn người

của nhà-máy ra đổng cần.
 Một con ruồi đậu cũng nặng mà !
 Chẳng cần nói cũng biết người đổng cần ăn tiền là người của nhà-máy, từ nhiều vị chủ hơn. Đã vậy người Annam phân nhiều mặt của chưa biết, nên bầm lóa bị chế-án-gian nhiều lắm. Nếu ông Rauzy lập tâm-bản một-thương đây sẽ đổng chế-đổng cần hay là ai đổng cần cho khỏi hại đổng mua đổng bán; ấy là lẽ công-bình đó. »

Tôi nói dứt, ông điển-chủ Langsa giải rằng :

« Chẳng hẳn Rauzy không đổng chế-đổng cần; ai sao cũng đổng người Tây và Annam thôi. Mà thế là công-bình, người đổng cần cần, chẳng đổng đổng người của đổng mua hay là đổng bán, vì lẽ công-bình, người đổng cần vì chủ nhà. Vì lại người đổng cần, ăn mồi thây hại chim, thỏ nay chặc cần cho đổng bán lúa phải chịu. Nam-kỳ này mới năm bán bao nhiều triệu tấn. Tỉnh hay, tiến tiến cho người đổng cần cần có dư chín chục ngàn người bạc. Bấy lâu ai hưởng? — Chặc ! Ước muốn làm ra lẽ công-bình cho hai đảng mua bán, lấy chín muốn bạc ấy làm lương hưởng, lập thêm một số cần trong tế thương-chánh không đổng sao? Để mỗi khi có mua bán lúa gạo, mười người chừ việc của nhà-máy đổng cần cần, thì Annam mới khỏi tay gian ngục. »

Mày rồi thật đáng là lời cháu ngục. Tôi nhớ trong, quan Thống-đốc là một vị tự-giọng quan yêu phép công-bình, lập sự riêng bên thương-chánh cần-cần, đổng vậy mới là phi tinh dân vọng.
 Nông-Phu.

Bàn về việc đề-chê

Bản-báo tiếp được bài lai-cáo sau này bàn về việc đề-chê, xét ra lời lẽ ôn-hòa, vậy đổng đề mở rộng đường đò-luân.
 « Ngày nay là buổi thương-chiến rất kịch-liệt, mới hơn một tháng mà phong-trào thương-giới, có đổng gần khắp mọi nơi. Bắt đầu từ Nam-kỳ, dần dần bành-trương đến Bắc-kỳ địa-diện. Kể xa ngày gần, ai ai cũng thấy nói đề-chê, nói đề-chê, đổng đổng cũng nghe nói đề-chê. Những học trò các đổng, nào là hũn-trở không cho đi tau hiện, nào là ngăn cấm không được mua hàng Tàu. Than ôi! thương-quyền nước ta bị người Khách chiếm-cứ đã lâu, thì đổng đề-chê mà thâu lại được, thì cũng nên lắm; nhưng thiết-tưởng dùng cách kịch-liệt mà để thể-chữ như vậy, đã xâm-phạm giới-hạn tự-do của loài người, lại không hay chớ nghĩa giao-thông trên thế-giới, sao bằng đổng cách ôn-hòa mà để chế cho êm ái là hơn.
 « Nay xem, như hơn được kém, thua tuy là lệ chung của thiên-diện, mà cũng thực là lệ chính của thương-giới. Để ý chia làm hai là: 1. thiên-nhiên đổng-thái, 2. nhân-sự đổng-thái. Bởi vì thương-tình người ta,

ai cũng quý văn-hoa mà khinh hũ-lậu, ai cũng ưa tinh-xảo mà ghét xấu-xe. Chả người văn-hoa tinh-xảo, mà của mình đổng-lậu xấu-xe, đổng không hợp với thể-trang thì tự-nhiên tức-diệt, tự-quyền dân dẫu sẽ hay người, hết cả, ấy là đạo-thải thuộc về thiên-nhiên. Chả người văn-hoa tinh-xảo mà mình có gắng làm cho văn-hoa tinh-xảo hơn, đã chiếm được phần tư thắng thì tất-nhiên

XA-BÔNG MAT-XAY
 Con ngựa một sừng
 HỘM
 L. LICORNE
 HAO-VINH Công-ty
 (SÀI GÒN ANNAM)
 105 Rue Lefevre, Saigon
 BREVET EXCLUSIF

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
 làm cho những tay thợ rượu thầy đều khen ngợi
 Chỉ một mình hãng Denis freres có trứ mà thôi

sinh-lần, lợi-quyền dần dần có thể
 thâu lại được, ấy là đảo thái thuộc
 về nhân sự.

Bởi có nhân-sự đảo-thái, mới sinh
 ra cạnh-tranh; nhưng cạnh-tranh
 cũng có hai cách; 1° cạnh-tranh có
 ý-thức, 2° cạnh-tranh không có ý-
 thức; góp nhiều tư-bản, để lập thành
 hội buôn, suy nghĩ tri khôn, để làm
 đồ tốt, dùng khôn-nghĩa ôn-hòa mà
 đua tranh cho đến nơi đến chốn,
 ấy là cạnh-tranh có ý-thức. Chỉ nông-
 nầy mới thời mà không nghĩ cho
 bên chi, chỉ nói-năng ngoài-miệng
 mà không suy ra thực-hành, dùng
 chủ-nghĩa kịch-liệt mà đua tranh
 không phải là cạnh-tranh, ấy là
 cạnh-tranh không có ý-thức. Hai
 điều ấy tạo-nhân khác nhau, nên
 kết-quả cũng không giống nhau.

Người Annam ta đã có tinh
 thần một-kỳ, bởi vì súng-cò thủ-
 cựu cho nên những vật chế-tạo, chỉ
 tuân theo mẫu mực của liền-nhân,
 mà không chế được cách mới; bởi
 vì hiếu-tân một-kỳ, cho nên những
 đồ thường dùng chỉ thích mua hóa-
 vật của ngoại quốc, mà không hỏi
 đến của mình. Nay muốn thâu lại
 thương-quyền, trước hết phải đem
 dư-luận mà hoán-linh nhân-tâm cho
 ai nấy đều biết dùng hóa-vật của
 trong nước, thì không đến nỗi lặn-
 chìm ra ngoài. Trăm lễ bán, vạn
 người mua, đồng lòng hiệp sức mới
 có thể đề-chế người ta được. Vì như
 người đầu yếu đã lâu, tất phải suy
 xét bệnh-căn, mà dần dần ôn-dưỡng,
 thì tinh-thần mỗi ngày một hoàn-
 phục, khi-huyết mỗi ngày một lưu-
 thông. Như chữa chi đã vôi cho
 Khương-quê đại-hoàng, không những
 vô ích, có khi hại đến ánh mạng.

Nay những người nói đề-chế,
 không biết rằng đề-chế người Tàu,
 hay là đề-chế hóa-vật của Tàu? Như
 bảo rằng đề-chế người Tàu, thì hãy
 gờ là buổi văn-minh, ai ai cũng qui
 tự do, trong nhân-dạo, hưởng chỉ
 nước Tàu với nước mình cũng một
 giống da vàng, cũng một thứ văn-
 tự, văn-hóa cũ mấy ngàn năm trước,
 truyền bá đều từ người Tàu, vì bằng
 có một người nói vậy, cũng không
 can-thiệp gì đến phần nhiều người,
 hà-tất phải đề-chế? Như bảo rằng
 đề-chế hóa-vật của Tàu, thì hóa-vật
 của mình đã làm được hơn người
 Tàu chưa? Những vật chế tạo như
 sa, như vân, thì nhiều Bình-dịnh,
 thì La-khê thay cho bằng Tàu cũng
 được, đến như đồ sứ tuy đã có một
 hai lo đã đúc, vẫn chưa được trang-
 nhã như của Tàu, những vật thiên-
 sản, như chè, thuốc văn vân..., thì
 núp sen, chè mạn ướp, thay cho
 chè Tàu cũng xong. Đến như thuốc
 nam tuy cũng có năm ba vị thường
 dùng, nhưng vẫn phải cần dùng đến
 thuốc bắc. Hễ khi nào của mình đủ
 dùng mà khôn khéo hơn người, thì
 tự-nhiên hơn được kẻ thù, hà-tất
 phải đề-chế? Nay chưa chế được đồ
 dùng thì đẹp, chưa đủ tư-cách
 thương-mại, mà đã vôi đề-chế, để
 thâu lấy lợi-quyền, thì khác gì mới
 đeo hột đá hồng xin trái, chưa

đề nên đã muốn dựng nhà mới,
 mong cho thành-hiệu sao được?

Vả lại phạm những hóa-vật
 buôn bán, một phần thuộc về thiên-
 sản, một phần thuộc về nhân-công
 chế-tạo, mà những vật chế-tạo, phần
 nhiều bởi vì thiên sản mà ra. Các
 nước trên địa cầu này khi-hầu
 thủy-thổ không giống nhau, cho
 nên những vật thiên-sản đều tùy thổ-
 nghi mỗi nơi mỗi khác, xử này có
 thức này nước kia có vật kia, tất
 phải đi lại buôn bán, để mà đổi lẫn
 cho nhau, thì mới tiện lợi. Cho nên
 các nước giao-thiệp thương-giới đều
 có quyền tự-do, hưởng chỉ bây giờ
 bốn bề giao-thông, không phải là
 buổi đời bế-quan tòa cảng, có lẽ
 nào ngăn cấm người ta được? Vậy
 thì đồng-bào ta phải nên nghĩ trước
 nghĩ sau, một lòng một dạ, kể xuất-
 tãi, người xuất-từ, đặt trường mĩ-
 nghệ, lập hội thông thương, đừng
 chủ-nghĩa ôn-hòa mà đua tranh cho
 tới mục-dịch, thương-giới mỗi ngày
 một khoáng-trương, thì lợi-quyền
 mỗi ngày một phát-đạt, tại-ại-cùng
 người Khách đã chiếm-cứ mấy trăm
 năm trước, chắc có một ngày phải
 hai tay đem đến tận nơi, mà trả lại
 cho mình.

PHẠM QUANG-SÂN,
 Ngạc-đình.

Gia-đình giáo-đục kỷ

(Lý-thưởng của một nhà giáo-đục)
 (Tiếp theo)

Thật thế, một hôm tôi gặp một người
 đáng kính đáng phục, và là một việc
 không bao giờ mà đáng quên. Hôm ấy,
 cơn sáng sớm, chiều lẹ ra chơi vườn
 một lúc, họ tôi trường học ra mà nói
 chuyện; tôi nhân lúc ấy hỏi chuyện gia-
 đình cho biết cái hiện-tình trong xã-bội.
 Đang vừa đi vừa xem về một đóa thì
 thấy người nói mới vào có khách. Tôi
 liền vào, đã thấy khách đứng trong nhà
 mà nói. Xem người ăn mặc tinh sạch,
 mặt mũi quang-sinh, thì nhân nghĩ-
 nghĩ nhà có mấy phần ôn-nhà, mới trong
 biệt ngay là người có tài thực sự
 bên hai đóa tiền-đồng, hình dáng anh
 hình dong ăn mặc phảng phất như người.
 Chào hỏi rồi, mới biết là Đỗ Sinh-viên
 con quan Đốc-học cũ, đang ra làm quan,
 mà vẫn lưu tâm về tu-học. Uý ông
 tiền-đồng, một đứ là con tên là Đỗ Kỳ,
 một đứ là cháu tên là Đỗ Khôi, mới lên
 8 tuổi. Ông-doi mạnh-lạ mà có một
 thần-nghiệm-trang mà hoạt-đạt; mười
 năm nay tôi xem con trẻ đã nhiều,
 chưa có đứ nào đáng yêu như thế.

Nhân mới chuyện giáo-đục, Đỗ Khôi
 khen-lao tôi quá lời, mà tôi cũng phục
 Đỗ-quan là người có kiến-thức. Đỗ-quan
 nhân nói có hai đứ vừa con và cháu, đã
 có hai năm sơ-học, xin cho vào phủ học
 lớp cao-tầng tiểu-học để tập đọc pháp-
 văn; và xin tôi quá chơi nhà cho mình
 được nghe lời thảo-luận. Tôi khi-
 nhường tôn-tạ mãi, rồi hỏi qua những
 bài học tập và chú tên hai đứ trẻ vào
 nhà trường.

Ngày lễ bái sau, tôi sang chơi nhà
 Đỗ-quan, ấy là lần thứ nhất mà thực có

vô cùng quan-cảm. Tôi vốn biết việc
 phổ-thông giáo-đục cần bản ở tự gia-đình,
 nay xem gia-đình Đỗ-quan thế nào mà
 nghĩ mình thêm x u-hồ.

Nhà Đỗ-quan không cao-sang cho lắm,
 mà sạch sẽ dĩ thường. Khách đến, người
 nhà mới lên nhà khách, rồi đưa thiệp
 vào cho chủ nhà. Tôi trông trong nhà
 khách, thấy hai bên vách treo những
 ảnh danh-hàn thảng cảnh. Đồ bày trên
 từ đều tinh mỹ không có một vết bụi.
 Giữa nhà có cái bàn dài, chông quanh
 tám người ngồi ghế. Trên bốn góc năm ba
 cuốn tạp-chí và một vài tờ nhật-báo.
 Tiền chủ ngồi, có để hai chày như đôi
 diệp với thay biến bực thì. Ngoài sân
 có cây tùng khóm trúc, bụi lan viên đá,
 đều rất mà thơm tho.

Đang đứng hỏi thì, thấy chủ-nhân
 đã đưa hai trẻ ra mà mừng khách. Đỗ-
 Kỳ đến bên cái tủ lấy hộp thuốc là để
 trên cái đĩa bưng ra mà mời khách. Tôi
 không hay hút thuốc cũng chiều lòng cảm
 là một điều. Kỳ lại đưa thuốc mời cha.
 Đỗ-quan cũng cười mà nhặt lấy một
 điếu.

Tôi khen Đỗ-Kỳ có lễ. Đỗ-quan khi-
 tôn cảm tạ. Đỗ-Kỳ để cái điếu xuống đi
 lấy cái chổi mà phẩy bụi cái phong-cầm
 để một bên nhà khách. Đỗ-quan nhân
 chỉ cái đĩa mà bảo tôi rằng: « Cái đĩa này
 là chính ta. Đỗ-Kỳ chế lấy. » Tôi nhả kỷ
 thì bằng giấy gói, chông quanh có lợi con-
 lên, dưới có đề đưng, thoát trong trường
 là đồ sứ, lại tự cười mình vô-tinh mà hoa
 mại. Ở nhà trường cũng có dạy học-trò
 là thơ-nghệ. Ai ngờ chơi bữa mà được
 tinh-lẽ như thế. Đang nghĩ thì thấy Đỗ-
 Khôi đưa quyển tạp-chí mới phát-hành
 đến, và nói với chủ rằng: « Đỗ nước đã
 sẵn trong nhà hoa, xin mời Tiên-sinh
 vào sơ nước. » Đỗ-quan gạt, rồi mở
 quyển tạp-chí mà xem, bàn luận cùng
 tôi mấy câu thời-sự. Đỗ-Kỳ đi mở đưng
 lấy đồ đóng cái lồng chim, rồi nói: « Có
 đi lấy cái hộp-đồ mà tập vẽ. Xem ra một
 đứ làm nhà nghệ chế-tạo, một đứ ham
 nghệ họa-đồ, đều là thiên-tính bày ra
 mà thôi. »

Đỗ-quan nhân mới với tôi rằng: « Bì-
 nhản trước đã nghiên-cứ cái chân-
 lý về đường giáo-đục, mà biết giáo-đục
 chẳng qua là huấn-thiện-tâm con trẻ mà
 hộ-tri cho khỏi sai-lạc và mở mang cho
 phát-đạt ra. Ngoài thiên-tính không lấy
 phương-pháp nào cưỡng-bách cho thêm
 ra được. Bì-nhản thường đem cái nghĩa
 ấy giảng giải cho người nhà. Nội-nhân
 cũng một lòng giúp đỡ, nên thiên-tính
 con trẻ xu-hướng về đường đạo, cứ
 để cho tự tìm lấy học-hỏi mà mình
 cứ ý phòng-phạm một cách vô-ảnh vô-hình.
 Anh chỉ tôi mà sớm. Đỗ-Khôi mới lên
 năm tuổi, vợ chồng tôi nuôi cháu cũng
 như nuôi con. Kỳ-Khôi hai đứa cũng ăn
 ở, cùng ra vào, không có một chút
 là hơn kém. Lâu lâu người trong một
 nhà không ai trông Khôi ra con trẻ mới
 cói, mà chính Khôi cũng không biết mình
 là không cha không mẹ. Trong nhà mấy
 chỗ thư-phòng cùng nơi chơi mát, để
 sẵn những đồ con trẻ học-tập, như
 phòng-cầm, họa-đồ, khí-nghệ, chế-tạo
 du-bi, tôn máy cũng không dám tiếc.
 Cứ mỗi tuần lễ cho chơi một lần, không
 khoảng-phê cũng không cưỡng-bách.
 Tôi xử-trí trong gia-đình như thế, chưa
 biết ý cao-minh thế nào? » Tôi nghe

nói thâm-nhục là những đồ đáng làm
 mô-p phạm về gia-đình giáo-đục.

Xem xong tờ báo, Đỗ-quan mời tôi
 vào chơi trong nhà hoa. Đi san nhà khách
 vài mươi bước, vừa đến cái cửa gạch.
 Bước vào đã nghe tiếng chim kêu riu-riú,
 họa thớm rga-ngào; thì-thoảng bên
 kia, có cái nhà ba gian, trên đề ba chữ
 « Đương-hoa-hiến » bằng chữ tinh-sạch,
 trên bàn trà có sẵn sẵn. Một người
 thiếu-niên xuống thêm mà đón khách. Đỗ-
 quan chỉ mà nói với tôi rằng: « Đây là
 Trín-quan Hữu-khánh, là đệ-tử liền-nhân,
 đã có bằng sự-phạm độc-nghiệp, lĩnh chức
 trợ-giáo một trường tiểu-học, chưa có
 kinh-nghiệm. Mọi Tiên-sinh đã lâu cho
 nên hôm nay cũng đến đây để trộm nghe
 mấy lời vãng ngôn. »

Tôi khiêm-nhuống cảm-tạ, chào hỏi
 ân-cần, xem người mới có tuổi mà cử
 chỉ kinh-lấn như bậc lão thành; trông
 người này có tinh-tần-cần và nhàn-nai,
 có tư-cách về đường giáo-đục, ý tay
 thường cần quyền nhất-kỷ. Tôi với Đỗ-
 Trán ba người vừa ngồi, thì Kỳ và Khôi
 cũng đến. Đỗ-quan bảo Đỗ-Khôi mở tủ
 đưa một tập thơ-họa xin tôi mở coi. Tôi
 trông lên hai bên giá sách như đã phần
 nhiều là thứ sách minh chưa hề nghe tới.
 Đỗ-quan nói: « Tiên-nghiệm tinh hay đọc
 sách; nhân có quan Bình-Châu phủ-
 chỉ đi thông-thương ngoại-quốc, mua
 được ít nhiều sách mới thuộc về trang-
 tây học-thuyết. Di-tà g lam giá-bách, từ
 khi có ban-giữ đến xem, người nhà
 không được đã động đến. » Tôi cảm-tạ
 chủ-nhân, được úy-lưu-lâm. Bấy giờ
 như người vào bề cháu nữ ngoại, sáng
 loan con mắt, thành ra trông không kíp
 trông.

Trời đã gần trưa. Hôm ấy, lúc đi ra
 thì tinh nắng, đến nơi trời vẫn mây,
 hãy há gió, muôn mưa, tôi xiú từ mà
 về. Đỗ-quan có lời ăn cơm trưa. Tôi
 biết chủ-nhân có ý thỉnh, và cũng
 muốn xem qui-mô trong gia-đình Đỗ-
 quan ra thế nào, bèn đi lại.

(Sau tiếp).

Khuyến đoàn thể

Cứu sinh chu vi đồng bào
 Hội này chẳng lập chờ chờ hội nào
 Để chờ hội này chờ chờ hội nào
 Đây đây đây đây vào cướp đi
 Đàng đàng xin chờ chờ đi
 Tranh thường thì cuộc găm ni cơ
 trời

Cơ trời đời đời biết đầu cùng
 Xui khiến người nam rõ hiệp hần
 Lũ bầy lạc tạo đem của lợi
 Đều đem đi để mong thông thả
 Độc-nghiệp Đao công quyết vẫy vùng
 Nghi ngại xin đứng về ngũ cước
 Tinh tuông giả dụng lợi muốn trượng

Muôn trùng mấy triệu người ta
 Nào toa thì vậy mà đem nhông
 Đứng cho chủ chết trôi xuyên
 Khá ta tỉnh giấc lợi quyền tương lai
 Báo chương kêu rêu hoai hoai
 Mắt đã từng thấy lỗ tai đã không
 Ai mà thấy lợi không ham
 Cái ham thì có cái lam thì không

CHƯ VỊ HÚT THUỐC ƠI!

Vị nào muốn hút ống điều hay là thuốc điều cho khỏi bệnh hoạn, thì hãy
 mua thuốc (LE GLOBE) Trái đất mà dùng thì vô hại
 Thuốc này có một mình hãng Denis frères trừ mà thôi

Tuy là nghề sĩ nghề nông
 Cũng chen nghề cỏ cho thông lợi
 quyền

Lợi quyền than đặng sướng như tiên
 Khách trừ mới vô mấy có tiền
 Các cặp bầu mỹ theo góc lộ
 Ít ngày ngó thấy bạc trăm nghìn

Trăm thiên vì mối lợi quyền
 Đùng cho khách-trú nô chuyên về
 tàu

Cả kêu mấy triệu đồng bao
 Mau mau tỉnh giấc chớ nào tỉnh sao
 Khá tua như chữ trong giao
 Nêu chớ đoán thế hiểu nhau cho
 bền

Lý thiên tiếng nói dưng quên
 Minh tâm khắc cốt cho bền chí tá
 Mông on Nhựt báo in ra.
 Đặng cho trẻ nhỏ ngam nga buổi
 này.

Định phước, Le maire Khé Mocay.

Khí nào có việc chi hi hạ
 muốn dài dang quan-khách
 mà chẳng dùng rượu Sâm-
 banh (Champagne) hiệu:
**Tisane Marquis de
 Bergey**
 Thứ ưa
 Thì làm sao mà cho phỉ tinh
 vi về dặng
 Rượu này có một mình hãng
 Denis frères trừ mà thôi.

NAM-VINH

Nặc-Danh Công-ti vốn 30 000\$00
 sấp lên Tư-Bồn vô hạng

Tướng chàng mới lại làm chi mà ai ai
 cũng tỏ việc đống bảo ta dưng sáu tình
 dang nào nức, ông thì lo lập hội thương,
 người thì dang hòa mở tiệm, kẻ quán
 kẻ người gánh ng, lần lần toan liệu mà
 chông chừ thương quyền cùng người
 khách rất nên hàng hai.

Người Bắc thấy tình cảnh trong Nam
 người ta cũng còn nóng lòng vì chúng
 loại, vì chung nhau một lịch-sử mà đồng
 hệ tranh thương trong lúc này cũng rất
 nên kịch-liệt, ấy là vận hội đã xảy, quốc
 hồn nhà Nam ta đã tỉnh, từ Nam chi
 Bắc thế quyết một lòng lời quách một
 lợi về tay, cho con cháu nhà ta sau này
 cái đầu cho mới chời đầu cho đây, cho
 khỏi tiếng khinh khi, cho khỏi lời nhục
 mạ, rằng non vậy nhà ta bắt tài như
 phồn trơ con, như mang-ri như mọi-ry.

Bởi xét họa ta tại xứ Cao-Mang này:
 là quê hương cổ thổ, tới cơ nguy đất
 người, cũng đều lo làm ăn mà kiếm đồng
 tiền như khách-trú, song xem người rồi
 ngó lại ta, đồng tiền đâu chưa thấy, mà
 đã lưng mồi gói đống; ấy cũng bởi
 người thì đoàn thể hiệp hòa, ta thì tự
 riêng có thể, nên trót người tháng nay
 mới ông mới thấy và những người tai
 mắt cũng đều nóng nảy trong lòng hướng
 về quê nguồn lợi, song ngặt bởi phần
 đồng đều mắc việc nước buộc ràng nên
 khó bề cử sự. Bởi thế mà nhiều ông lấy

lòng quảng-đại tưởng đến chúng tôi, tỏ
 bày ý kiến mua lập hội thương mà
 giao cái trách nhiệm ấy cho chúng tôi lo
 liệu, xét lại chúng tôi tài cơ đức kém,
 rất ả ngại trong lòng, mà lý chẳng từ
 na, há đim đầu hội-hiệp.

Nay T-ương-Xuân chúng tôi kính thưa
 rằng có bác anh em đồng tỏ, và chẳng
 chúng tôi bày lâu buôn bán đã được
 mười mấy năm, trước bán rong là vất,
 sau mới bán si lán lán, thấy nhiều mối
 lợi rất ham, ngặt nỗi bề tư bản (chúng
 tôi rất hẹp; nếu nay mà lo mở rộng
 thêm đường thương mại, thì chúng tôi
 xin nhường phần bán si lại cho phần
 chung thì mới tiện bề hành sự.

Bởi vậy nên nhiều ông kiên thức sản
 lòng lo giúp sức cùng chúng tôi mà lập
 tại châu thành Nam-vang một tiệm bán
 si ước định vốn hùn từ ba chục ngàn
 đồng (30 000\$) sấp lên, mỗi phần hùn
 là 10 đồng.

Tôn chỉ của Công-ti là thông thương
 cùng các nhà buôn Annam, Langsa và
 ngoài quốc, được lo mua trữ các thứ
 hàng hóa, mà bán si lại cùng là lo việc
 xuất cảng vật xứ này.

Ngày nào phần hùn đủ số định rồi,
 chúng tôi sẽ mời nhóm mà báo cứ một
 vị cai-quản đặng lo điều định việc của
 Công-ti.

Vị nào hùn từ ba chục ngàn (300\$00)
 sấp lên thì sẽ được dự cứ vào tỷ
 cai-quản.

Ái ai cũng rõ bề chung nhau thì mạnh,
 mà riêng thì yếu; chúng ta đây chẳng
 nói chuyện tranh thương, cũng chẳng
 làm đều chí kịch-liệt, miễn đầu vốn lập
 nhà buôn mà mua bán với nhau, nương
 dựa nhau, điều dắt nhau, đầu ta thì nên
 sức yếu cứ tuấn tự mà làm ăn-châm rai,
 bước tới lần này, lần nữa ngồi không mà
 đợi, thì biết chung nào cho mãn nguyện.

Hội các ông các bà ở đây hội-hiệp
 một tên xe-kéo ở Mytho còn hiệp đồng tâm
 lòng, biết vì họ chung, biết vì đoàn thể,
 mà hùn vào Công-ti thương mại thay.
 Quốc dân ta đây chung nhau một hội
 một thuyền, chung nhau một bờ một
 giòng, chung nhau một nhịp chèo vịnh,
 chung nhau một lợi một hại, vậy chúng
 ta nên đồng tình mà chung lưng đùm
 cật lại, tin cậy nhau, thương nhau, hòa
 hòa hảo nhau và lấy lòng thành thật mà
 đối đãi với nhau đặng lo làm ăn cho
 miêng viên.

Vậy chúng tôi cúi xin mấy ông tư vấn
 hảo hảo, các bậc râu mày, các người tài
 mạt; các đàng thương gia, các nhà
 nghiệp chủ và khắp cả quốc dân tại xứ
 Cao-mang này, kể ít người nhiều thì
 theo mỗi sức hùn hiệp buôn chung mà
 lập nên thương cuộc, cho khỏi mang cái
 tiếng, họa ta trên đây chẳng rõ lợi quyền,
 không lòng đoàn thể, chẳng biết tương
 thân tương ái, thì chừng ấy mới vô lòng
 thỏa dạ cho.

Lý-hữu-Dư, Quản-lý
 TRƯỜNG-XUÂN
 kí h-ái
 25-26 Quai Piquet Pnom-Penh.

Các ông ở xa muốn hùn xin biên
 thư danh và gửi bạc cho M. Lý-hữu-
 Dư, chánh Thủ-bồn, 25-26 Quai Pi-
 quet Pnom-Penh, thì sẽ có biên lai

có ông huyện Kiên, Hội-trưởng và
 Ông Lý-hữu-Dư ký tên nhân lãnh
 gửi lại làm bằng.

Bạc ấy sẽ gửi nhà băng (Banque)
 cho ngày khởi công thì chừ hội viên
 trong tiền quản-mười rưỡi mà cử sự.

NOTA - Các nhà buôn bán si có hùn:
 vị hùn từ 30\$000 sẽ mua chịu được
 300\$00 mà bán si, có lợi, mà còn phần
 hùn lại cũng lợi khác nữa xin xét kỹ.

Hạt bóng Cinéma

Tại hãng de la Pommeraye & Cie
 ở đường CATINA1 môn bài số 158

Cho mượn dấy hạt bóng hiệu Pa-
 thê và nhiều hiệu khác.

Bán máy hát b-ng, rọi bằng điện
 khi dùng rọi bằng hơi khí đá.

Mọi máy chạy điện khi dễ thấp
 trong nhà.

Trát số 73

Quan Bác-vật quản-ly số Thủ-xướng
 cho dân thơ hay rằng. Những đơn xin
 cho con nit vô học trong năm 1920 sẽ
 thảo nơi nhà giấy nghĩ kỹ-lực của ông,
 chập từ ngày thứ hai là ngày 15 tháng
 chạp tại văn thư địa phương là ngày 20
 tháng chạp lấy năm 1919 thì giải.

Cách thức cho vô

Con nhũ Annam đồng mà thôi.
 Cho đặng số học thợ thì con nit phải
 sanh năm 1903-1904 hay là 1905.
 Chúng nó phải cho chác chân và vóc
 vật như sau này:
 14 tuổi, một thước ba,
 15 tuổi, một thước ba năm phần,
 16 tuổi, một thước tư.

Chúng nó phải biết nói tiếng Langsa
 biết đọc, viết và tính toán bằng tiếng ấy.
 Tuổi của chúng nó sẽ tra xét với giấy
 khai sanh của chúng nó tại nơi nhà giấy
 Annam-tám. Cha mẹ hoặc người đỡ
 đầu chúng nó sẽ theo chúng nó mà chứng
 thực sự thật của chúng nó. Về vật và
 sự chác chân thì quan tư thấy trước sẽ
 xét tại nhà thuốc. Còn sự thông như
 Langsa thì có Đốc-công coi trường học
 sẽ hạch hỏi khi thì. Sự thì cứ là cho
 đặng sấp cao thấp đặng cho vô học và
 đặng định giá tiền lương. Trong khi thì
 có sự học đồng thì con nit của thì
 và hình thù đồng thời thì đặng phân
 hơn con mà người khác.
 Saigon, le 3 Decembre 1919
 Quan chánh Bác-vật quản-ly
 số Thủ-xướng

NGỒ CÙNG bạn đồng-bang

Cách mấy tháng nay, nhờ các nhà
 soạn báo Tây và Nam, chẳng nề công
 lao có đặng Annam ta nonng mà vào
 đường thương-mại mà tranh lợi cùng
 bọn kiêu-cư, nó ý một mình một chợ,
 tăng giá quá lể, lại còn khi bạc
 chúng ta.
 Nói cho phải, mấy tháng đầu, từ
 thương chí hạ, ai ai cũng đặng lòng

sốt sắng, kẻ lập tiệm này, người lập
 tiệm kia, coi cũng đồng bọn. Còn
 người mua cũng chẳng phụ tình đồng-
 bang, đến mua cũng đồng, quyết
 không thêm bước chơn vô tiệm chặc.
 Có kẻ nóng nảy cho đến đổi làm
 nhiều-đều trái lệ luật.

Hỡi ôi! sự sốt sắng ấy chớ đặng
 bao lâu, mà nay coi mới mười phần
 giảm hết sáu bảy. Người Annam thì
 lại liêm Annam càng ngày càng bớt,
 còn kẻ trở lại khách-trú rất đông,
 làm cho nhiều tiệm của đồng-bang
 ta phải lố, một hai chớ đã đóng cửa.
 Nếu người Annam cứ theo chặc mãi,
 chặp bao lâu đây nhiều tiệm phải
 đóng cửa.

Như tiệm cơm Nam-hưng-Viên, ở
 góc đường d'Espagne và Bourdais,
 vốn có gần ba ngàn đồng, của người
 Nam và người Bắc hùn lại ra, có
 bán cơm và các món ăn theo của chặc,
 đã ngon lại rẻ, lại chặc tiếp đãi khách
 rất nên tử-tế, mà có sự người mình
 không tới, cứ vô tiệm chặc gần một
 bên hoai đi vậy? Ấy cũng bởi có một
 hai đũa vô tám vô lương, ăn của chặc
 rồi hòa theo chặc, chẳng biết đồng-
 bang đồng-chúng là gì, đi đâu này
 qua xóm khác, bày chuyện đất đều
 vô cơm, làm cho người Annam không
 dám tới mà ăn uống trong tiệm của
 bạn đồng-bang mình.

Ông thay, cái sự sanh nhai mới
 của Annam cũng vì vài đũa phần
 tâm mà phải thiệt hại.

Vậy chúng ta nên cần thận cho
 lắm, kẻ làm mưu khách trú.
 Tôi chẳng phải có ý muốn làm lời
 rao cho tiệm Nam-hưng-Viên này
 đặng kiếm chút lợi chi, số là tôi
 cũng có nghe đồn tiếu như vậy nên
 có đến đó xem cho tường chơn giả,
 mới rõ là lời huyền hoặc. Nên vì
 lương tâm, vì đồng chúng, chẳng
 lẽ lời tôi tưởng kịch, cho anh em
 rõ biết họa may có gỡ được những
 lời huyền hoặc ấy chăng, kéo để
 tiệm ấy chịu oan mà phải hư phải
 ngã.

Nói cho cùng mà nghe, đâu người
 đồng-bang trong lúc bây giờ là bạn

Xin ý

Tôi sáng thật bây giờ có nhiều
 thuốc "Nam-Hồng-Tê" giả, bán tại
 Saigon và đều trong Lệ-châu, tôi lo
 cho qui ông, qui bà, dùng lầm thuốc
 giả mạo ấy, chẳng những không hiệu
 nghiệm, mà còn hại tí về nữa. Vậy
 qui ông, qui bà, muốn dùng thuốc
 thật, thì nên mua thuốc ở đời quố
 đến nhà tôi mà mua, tôi sẵn lòng tiếp
 rước và ăn lơn cho qui ông qui
 ông, qui bà lươn.

Nếu mua nơi khác thì tôi chẳng
 nhận là thuốc của tôi, vì trong cõi
 Đông-Dương này có một mình tôi
 có thuốc "Nam-Hồng-Tê" mà thôi,
 Đôn-kinh.

Madame HIEN, chez M. J. THANH
 École des Mécaniciens.
 SAIGON.

mắt hơn một chút đi nữa, mình cũng chẳng nên đến khách trú mà mua.

Vậy mới gọi là Đoàn-thê. Và lại chúng ta nên nhớ rằng, mua về bảy giờ, ngày sau mua mắt hơn bội phần.

Anh em cũng chần biết rằng chệch vô trong Nam-kỳ càng ngày càng đông, nếu Annam cũ điếm nhiên tọa thị, không biết dùng Đoàn-thê mà chống cự với nó, chỉ cho khỏi một ngày kia xứ Annam ta có cái tên mà thôi, còn mỗi mỗi đều về tay nó, rồi chứng đó Annam ra làm sao há? Anh em coi thành phố Chợ-lớn đó thì đủ biết.

Nhà-nước Langsa chắc thấy sự hại ấy, nên nghe Annam có lòng sốt sắn trong việc buôn bán thì bằng lòng lắm, nên nhiều phép giúp đỡ ta trong cơ hội này giúp tiền lập trường thương mại, bảo học canh nông trong tế hội văn văn.

Vậy thì Annam ta ràng mà buộc giấy đoàn thể lại cho chắc và phải có sự bền chí, thì ít ngày sau thành tru.

Phàm trong nước dân chẳng có đoàn thể và bền chí, thì nước ấy phải suy.

Một người đọc báo.

Nam-Hưng-Viên

TIỆM TIỀN LẬU ANNAM

237, Rue d'Espagne. 237 - SAIGON

Kinh trính

Tổ cùng qui-ông, qui-thầy và chư quân-tử dặng hay: Nay tôi mới mở một tiệm bán cơm Annam để hiệu là: « Nam-hưng-viên » món bài số 237 đường d'Espagne Saigon. Trong tiệm tôi dọn cách sạch sẽ, qui-khách ba bực, thì cũng có đồ ăn ba hạng; những món ăn có để giá tiền sắn; trọn một đĩa hay là nửa đĩa, có biến giá tiền để sắn, sớm mai từ 6 giờ đến 8 giờ bán cháo điểm tam, và củ tiêu; từ 8 giờ đến 10 giờ tôi bán cơm, và bán mỹ. Những món ăn thường dùng, cũng như tiệm tiền lâu của Khách-trú; lại như vị nào muốn làm tiệc, hoặc ở tại tiệm hay là đem về nhà riêng của qui-vị, xin cho hay trước 1, 2 bữa, thì tiệm tôi sẽ làm cho vừa lòng qui-vị, và như qui vị có muốn dùng cơm tháng tại tiệm, thì tiệm tôi cũng tính giá nhẹ.

Xin qui-ông, qui-thầy, qui-các, cùng chư quân-tử tưởng chữ đồng-bang, xin dời gót đến tiệm tôi dùng một khi, nếu có điều chi sơ sót xin dạy báo chỉ dùm, tôi hết lòng cảm ơn lắm lắm.

Nay kinh trính Chủ tiệm: NAM - HUNG - VIÊN.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LỎA

Giá bạc kho nhà-nước... 10 l. 60. Giá lúa, tạ 100 kil. chỗ tôi nhà máy Chợ-lớn (bao trả lãi): 7400 tới 8100.

NAM - KỶ (Cochinchine)

Mai-gôn

Mốc túi

Mai-vân-Thâm, bởi ở dưới chiếc tàu « Manche » có rằng nó đương đi có một thùng nhỏ là máy chường 15 tuổi, thờ tay móc trong túi nó nọ. cái bốp có 120000

rồi vụ chạy. Nó hay mà bắt không đặng mà chạy theo công không kịp.

Không biết ai sanh thành con sao mà tay công lệ chơn công lệ. Mà nếu nó ăn quen ít không khỏi ngày kia chúa ngục kéo đầu vô khám.

Trộm cát

Ng-vân-Cam ở đường Laro đó cái gần nhà đó mà bết, bữa nọ có tên Võ-vân-Quyên, 20 tuổi, ở Bình-hóa xã (Giadih) đánh xe bò lại chợ đợi hết một đồng cát 0\$80, mà đi không nói đến giá cả tiền bạc chi. Để chứng kiện thưa đòi hỏi nó kiếm gì nói trước cát bét nên xin một xe (xin ai?), như bắt thì nó trả tiền cho.

Ấy là tham mà chúng bắt được liệu chời không đặng phải kiếm chuyện nói bậy đó thôi.

Bãi nại

Thiêm Vô-thị-Chân ở đường Paul Bari bữa nọ lại bắt thừa chú Phan-vân-Lao, 45 tuổi, ở đường Pierre vì đánh đập thiêm. Chừng về chú nọ nài làm sao không biết, thiêm trở lại xin bãi nại. Nghe nói chú Cao hứa từ rầy về sau không dám đánh nữa, nên thiêm xin huê.

Dù

Ai đi đêm sự mua cầm dù theo, đi đến góc đường Catinat và Lagrandiere bỏ gập chuyện chỉ khoai làm hay sao nên thả dù lại đó mà đi mất. Tên Đàng-vân-Chung kéo xe số 395 lượm đặng hôm 11 d'embre, hồi 7 giờ tối, rồi đem lại bốt mà giao.

Cholon

Trốn.

Trần-vân-Trung, 18 tuổi ở làng Tân-phú-Trung (Giadih) lãnh 22\$50 bạc của thiêm Huỳnh-thị-Thau, 55 tuổi, có làm giấy tờ hàng hồi, đặng ở làm công cho thiêm. Nó về nhà thiêm ở đường Trần-thanh-Cao, số 80, đặng ít bữa, mà trong nhà bán mấm, trừ nhiều quí, bay hơi nước lộ mụi nó không quen chịu không nói nên lại đặt dồng, quên thời tiền lại cho chủ.

An cướp

Đêm 6 tháng má 7 decembre, tại làng An-mỹ, tổng Lợi-Tuấn, một đảng an cướp ở đũa, cướp súng giã, dòn đánh ghe tên Ng-vân-Phương cóc ở làng An-bh đống (Mytho) là kẻ thương hồ, gựt hết 600\$0.

Bắt đặng sáu tên gá, rồi còn ba tên đặng kiem.

Hãy uống thử rượu AMER HONORÉ Là một thứ giải khát ngon thượng hạng. Của một minh hãng Denis freres có trữ mà thôi.

Mừng Phan-thành-Lũy

Tại chợ Bến-tranh (mytho) có hàng này mới lập một tiệm bán tạp hóa, bán đủ đồ dùng giá rẻ, hơn của tiệm chệch, bán đủ đồ Annam; tại chợ này tuy là ít đặng bằng chợ Tânhiệp, nhưng mà ai cũng có lòng giúp đỡ và lo lắng; biết nhiệt thành, đoàn thể, thiết đáng khen ba óng lắm và ao ước đặng bang xa gần rằng mà giúp tiệm Phan-thành-Lũy này cho bền vững.

Ồi, còn tại chợ Tânhiệp, thức giá kêu cũng gần khó có, nói cũng hết lời mà chẳng một ai ra buôn bán; quanh chợ tỉnh là chệch cùng lại cần ở buôn bán những người; biết nhục, biết thương quê hương.

khi muốn cần dùng vật gì không biết mua đâu bắt để đi nhio không đặng phải mua của chệch. Máy ông có tư bốn ôi Xin ông mầy xử khác người thức giấy ào ào tranh mới lợi của quê nhà, cơ hội này mầy ông không biết nhục hay sao mà còn ờ phò hộ binh vực tuội chệch và lại bôi, như hùn mồi người \$300 công dụ lập tiệm đó vật cho đóg báo ta trong xứ lại có đầu làm bét tại mặt ngư cứ tham tư lợi mà nờ bỏ nghĩa vụ không biết nhục lý-thiên hay sao mầy ông hương chức?

P. G.

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên xứ Corse, đã ngon vô cùng mà lại ngọt vô cùng. Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI. Rượu này nội Đông-dương chỉ có một minh hãng Denis freres trữ mà thôi.

Casino de Saigon

Nhà hát bóng Casino Saigon là một nhà hát bóng đặng bực nhứt hơn hết trong cõi Nam-kỳ này vì những hình hát đều là làm tại nhà Pathé freres là nhà có danh tiếng hơn hết bên Pháp-quốc về hình rạp. Hãy đến coi. Tuần này có hát tuần. Thị-minh.

Tân Nam-kỳ

Tiệm lớn ở ngang chợ cũ, gần nhà việc làng Gia-lộc chợ Trảng-bàng

Kính cáo Đông-bào, Tiệm tôi có bán đủ đồ nấu, đồ tạp hóa đặng thường dùng. Có bán nhiều thứ đường cát trắng thiệt tốt, đường mỡ gà, đường phèn, đường phôi. Có bán đủ thứ bột làm bánh thiệt tốt. Có bánh làm Đại-ly cho bằng làm trả Nam-kỳ thiệt ngon, có quốc Annam làm đủ kiểu, sơn thiệt hai ước đó đen, có vé bóng chạm đống cao-su coi rất đẹp. Trà và quốc tôi vừa nhiều bán sỉ và bán lẻ và giá Saigon. Có hàng Bắc nhiều thứ thiệt tốt, lành tại hàng chánh đặng bán sỉ và bán lẻ định giá thiệt rẻ. Có vài trắng, có bóng và nhuộm đen thiệt tốt. Có bán rượu tây nhiều thứ, biết mị hợp đồ hộp sữa bò thiệt tốt. Bồn-bào ngon, đẹp bán và giá Saigon. Có bán đủ giấy viết mực, viết óm, ngòi viết cho các văn-hiệp, 11 trong-cửu và học trò dùng.

Có bán sỉ và lẻ các đồ thò sắn kẻ đây: gạo, lúa, dừ, khô, cau khô, đường sắn, nước mấm đầu trong, đầu ngon chọi, bánh đầu, thuốc Gò-vấp, thuốc Annam văn văn. Có bán xà-bông của Marseille, xà-bông sá, xà-bông thơm, thuốc hút tây, đèn cây đồ thứ, khăn lông, khăn mou-choir văn văn.

Nói tắt là tôi bán đủ đồ thường dùng, đủ đồ trong cuộc quan, hôn, tang-tế đủ đồ ăn mặc, đồ điếu là hiệu Lang-sa, Ang-lê, Huê-kỳ, Nhựt-bôn và Annam. Tôi lập tiệm đây chủ ý cho đống-bang có tiệm Annam đến mua đồ dùng, bằng giữ sự ngay chính cho được tin cậy, nguyện một lòng vì quê hương, vì đống-bang mà thôi. Cái xin đống-bang xét kỹ hương giúp nước mình làm nên việc cho rạo danh giống giống Nam-việt ta.

Tân Nam-kỳ Epicerie Trảng-bàng (Tây-ninh)

Tân Nam-kỳ

Bán hàng xén, rượu tây, hàng Bắc, trà và quốc Annam. Vừa đó thò sắn. Bán sỉ và lẻ. Trảng-bàng.

THAI (Devinette)

Kẻ trầy, bòn-báo để Thai lại như cũ và công phụng thường y như lời rao trước, cho những vị đáp trúng câu thai có định thưởng.

THAY SỐ 4 Ngủ-kính từ-truyện năm lòng, Tám-mưa chái gió không công danh gì.

Xuất đũa. Tên một con chim Chấm thoi số 1. Cha tôi tranh ởr hội-đồng. Về năm thớ vàng hồ không trả lời.

Xuất quí: Trái Sầu-riêng. Đạp trướng:

- M.M. Phan-công-Lầu, Mgniteur An-Tịch. Phan-vân-Mỹ, Thuở trước Sa-dec. Đinh-vân-Lâm, Thuở trước Ch. Bonarue Cây-Mai Cholon. Ng.-th.-Thần, Tânquidong Sa-dec. Hư-vân-Bửu, Cát-nhưm. Mlle Trâu-ngọc-Hà école Ngátur Vinhlong. M.M. Ng.-ba-Tràng Instiuteur Hoá-A-n Sa-dec. Vo-vào-Hiền Institutur Rach-Đĩa Giadih.

- Khởi, Baolóc Bentre. Ng.-th.-Hương Inspection Mytho. Đông-kim-Lân P. et T. Baclieu. Hồ-v.-Hiên Inspection Longkuyea. Đương-tân-Hành, Colège Mytho. Ng.-th.-Cồng Đạo-nguyên Mytho. Ng.-cám-Thạch Ecole Bèniur. Hải-Yêu Insituteur Gia-hóa. Lê-bích-Lịch Chihóa Mytho Giadih. Lê-phước-Trọng rue D'Omey Saigon Phan-thê-Ngọc Cholon. Ph.-vân-Nam Duperré Saigon. Trần-khác-San propriétaire Tânan. Chá bijouvier Lefevre Tânan. Ernest Louis 21 Barbier Saigon. To my Antoine Cholon. Hiên au Parquet Saigon. Ng.-vân-Thành Ecole Cholon. Paul Son Pharmacie Solivène Saigon. Madame Tr Canton ruelle Charner Saigon.

Vì câu thai này đã định thưởng một phần thưởng một tháng (trinh), mà nhiều vị đáp Trúng, nên xin định lại bắt thăm ngay tại này đặng, lấy giờ đây bòn báo, công khen lại quí, tạp trướng.

HƯƠNG TRUYỀN (Echos)

Nhịn miêng cướp hâu. Ở làng kia có hai vợ chồng anh nhà quê làm nghề bán heo, bán heo, hai vợ chồng này vợ chồng, hai đứa con nhỏ, anh ham-nhai vừa đặng đặng, chỉ nhờ một tay mụ vợ; anh chồng có tánh lười nhác không làm nghề nghiệp gì, đành chịu giữ con cho vợ ăn nhờ hột cơm, bắt tài vô nghề như thế, mà không chịu đành phận an thân, lại còn mang tánh đờ dặng muốn kiếm thêm con hầu để nó ru con đờ cho mình kéo mồi! Bàn vợ vợ rằng: trai năm thiếu bầy thì là lời thế hưởng

nói, mình nay gần nửa đời người, chỉ được hai phút con gái, một mai bán già nó đi, tuổi mình ngày một già thay việc công việc lao-lực, dù tay việc không có người, phải nướn cưỡi thêm một con trâu, mà mưa ra kiêu được chừa trái, ấy thừa sự vô-huê, bắt hiểu đã không lo, mà việc-vàng lại có người thay đỡ, chẳng cũng nên lắm chường! Mụ vợ nghe xeng câu chuyện, nghĩ một hồi, bèn đáp rằng: Hiện nay trong nhà bốn miệng ăn, một người làm, buôn đồng-tròn, bòn đồng méo, kiếm chác không đủ tiêu dùng, đắp đôi, tháng ngày kết rắng vẫn thiếu thốn; bây giờ thêm một miệng nữa, lấy đâu cho đủ mà ăn? Anh chồng nghe, lấy làm buồn bực, từ đó mà sinh cầu-bần rầy-rã luôn luôn, chỉ nầu-nầu một việc cưỡi trâu, không hề khuấy lảng. Mụ vợ thấy chồng nần ni mãi, mới bảo rằng, nể mình được miệng ăn để nuôi hươu thì mụ cưỡi cho; anh chớ nghe lấy làm thích, liền đoan kết rắng nhin được; khi ấy cưỡi hươu về anh chớng liền dắt vào ruộng, tha hổ ở đồng-phòng hoa-chức" quên hết mồm to-hồng không có chén rượu lại, đĩa bánh-khó! Thế mà thật! Sáng mai mụ vợ kêu hươu ra sai cất việc-vàng; còn anh chớng giữ thói khác, nể mình trong ruộng, mụ vợ đồng bị cưỡi, để nể quơ mái trâu, rồi tới, rồi sáng mai chiều mới, không cho ăn một bôt, anh chớng kêu van rầm rì, phá đập tung bưng, mụ vợ nhất định đồng chớng già then, và chỉ thong thả bảo chớng rắng; ấy mới thật, đã gọi nhin miệng cưỡi hươu, sao còn đòi con nước; bảng muốn ăn uống thì phải cho hươu về. Sau cùng chớng phải cho con hươu về mới khỏi chết đói. Ôi! Thương nghe có người nhin miệng nuôi cha-mẹ, hoặc nuôi vợ con, chưa nghe có ai nhin miệng để cưỡi hươu, thế mà nay có thật là thay.

Đều lễ kỷ Chính-phủ đã lập ra lệ chỉ cho nhà giàu ăn lãi 11/2% (một đồng ăn mỗi tháng 1 xu rưỡi hay là 2 xu thôi). Song nhà giàu lại nghĩ nhiều kế khác; hoặc là khấu lời trước, hoặc là kê vốn cao lên, người đi vay cần tiền, ép ồng thế nào cũng phải chịu. Biết thuốc chỉ trị cho lại bình bất nơn ấy, nó đã làm nhiều người suốt một đời cứ quanh lẩn trong cái vòng nợ nần mà không sao gỡ ra cho dặng!

Mua gạo, đổi tiền

Nghe đầu đã có yết-thị nói rằng những chỗ chợ-búa bán gạo một quan ít nữa là 7 loa; đổi bạc một đồng ít nữa 7 quan năm; ai không tuấn sẽ trong phạt.

Rạp hát nghỉ hai ngày.

Mấy hôm Nhà-nước làm lễ tế Đức ông An-thành-Vương thời các rạp hát đều phải nghỉ cho đến hôm tống tang xong mới hát lại. Sự ca xướng là điều vui về thường gặp khi trong nước có ngày kỵ-vong hoặc tang, đều cấm-chỉ, ấy là khiến cho dân gian được tỏ sự hiếu-thảo lễ-nghi, thật là sự việc đáng để nhớ mỗi khi. — Thường thấy có làm nhà ở đây mỗi khi trong nhà có kỵ-lạp, mới thần bảng đến yên-âm bôi-bàn, rồi lại rước bộn ca-đơn đến ngồi trước bàn-thờ rồi đến ca suốt đêm một trạm cưỡi để gọi báo hiếu, dâng nôm-bá xem; làm như thế thật là không có giáo dục lễ-nghi gì hết, không trách gì mà cửa nhà mấy chú ấy vào ra toàn những bộn "bạch-đinh".

Một sự nên cấm.

Buổi chiều nào các con đường ở quanh thành phố cũng thấy xe song mã độc-mã của các quan tây đạo mau đi lượn; khi xe chạy thời dặng sạt xe là nơi khuất, người ngồi xe không thường ngó đến đó, bởi thế

cho nên các lũ trẻ-con thường mỗi khi thấy xe chạy ngang qua đưa nhau chạy theo rồi đeo lấy trục xe người đòi ba đưa cũng bắt chước dao mạt mà bóng bụi, mà có khi lại thì luôn cả mạng đi. — Mới rồi một cái xe song-mã đi qua cầu Trường-tiền hai đứa con-nít nhảy theo sau treo lên nhịp xe ngồi, khi xe đã xuống dưới cầu gần ngừng lại vào hàng Morin, thời hai đứa ấy nhảy xuống, vửa nhảy bồng nhào lặn cả hai, nguy thay! cách hơn hai mươi thước có cái xe điện tiếp chạy tới, khi đã sắp đạp hai đứa ấy thời may chừng nó tránh kịp.

Chàng phải là lũ con nít ở thành-phố hoang-nghịch như thế mà thời, cho đến nơi thôn-giã cũng thế. Một đứa chơi vô-lạ mà cái hại rất to. Ai là người cha mẹ những đứa con-nít ấy phải lo liệu mà trừng-trị lấy con-cái, vì rằng cháng phải hại con mình mà thời, lại có khi xảy ra những sự nguy hiểm cho người ngồi trên xe nữa.

Gạo kém

Đã hơn hai tháng nay, gạo vẫn cứ kém hoải, từ nơi thành-thị cho đến nơi thôn-giã, gạo chỉ có một giá; gạo trắng một quan bốn loa, gạo đỏ một quan năm loa (loa đồng sứa bô) giá ấy là giá cao bằng hai giá ngày trước. — Nay lúa gặt đã xong, tuy có hao hút ít nhiều, nhưng xét cũng không đến nỗi kém lắm, thế mà gạo cứ kém mạt như vậy thật là một điều rất nguy biến cho những nhà nghèo, không biết lấy phương thế gì mà trừ cách gạo kém ấy được. Nghe đã nói rồi có yết-thị cấm rắng gạo phải chiếu giá trước bán mỗi quan ít nữa cũng phải bầy lun rưỡi, coi thế thời biết là quan trên đã minh xét biết rằng sự mùa màng không hao mạt bao nhiêu, đặt ra giá ấy là công-hình, thế mà ngặt vì những người bán gạo vốn là người không

có ruộng, phải đi mua lúa của các nhà điền-chủ, đem về làm ra gạo mới bán lại, còn điền-chủ không đem lúa ra chợ bán, để ở nhà bắt niết giá cao, thì chớ ầy, biết đâu mà cấm, hóa cho nên gạo kém mãi vi dũa.

Ước trông sao quan trên xét đến sự này, bắt các điền-chủ bán lúa cho những người hàng-xáo làm gạo bán theo giá thường, nghĩa là một thùng lúa sáu quan tiền, chớ không được bán mười-hai quan.

Được như thế thời những kẻ nghèo mới khỏi đói, ấy là một điều đại-phước và ích-lợi chung cho con-dân biết nhường nào.

MIÊU

hiên, lương, trung, nghĩa

Nước ta xưa có lập hai Miếu thờ các đấng đời hiền-lương và trung-nghĩa tại làng Nguyệt-biên, nay hai Miếu ấy sập hư, cho nên Nhà-nước đã làm lại nhập một Miếu thờ chung, hương-hóa từ-thời để là lòng cảm-khai của quốc-dân, lấy đó làm gương, được đến bậc ấy tưởng cũng khá lắm vậy.

Điền-gia ta-then

Khi trồng mới mât, kêu cầu mùa màng, thời chẳng thấy đâu, mà cháy, ruộng khô chẳng thấy một giọt mưa, mà không biết nước ở đâu từ đâu 17 đến nay trát xuống tới trời tới đất, ăm ăm ào ào con nướng chẻm đi đốn xuống trận khác luôn đêm luôn ngày, chính độ lúa đã vàng đã gục, các điền-gia chỉ còn đem nhau ra gặt về là xong, rứa mà nay trong ra đồng khác nào như biển, ruộng sâu, ruộng cạn, ở trên, ở dưới, đập trong, đập ngoài đều trắng phau một màu, cả nước mưa đầy dẫy. Nếu mai mới mạt tạnh đi, cho nước thoát bôt, bầy đọt lúa ra, để đơm sọt lo bẻ gặt hái, không được nhiều cũng được ít, nếu cứ mưa mãi thế nì, thì lúa ngã n lâu phải lên mọng rồi mưa nầy thì cách sanh-nhai của điền-nghiệp còn trông được gì?

Tội nghiệp quá, dân ta toàn sanh-nhai về nghề làm ruộng, mà ruộng năm nào cũng bị tai hại như thế nì, thì còn biết kiếm tìm đường nào mà an-lạc được.

Cho vay, cho thuê

Ở đây các người cho vay tình lời cao hết sức; như một trăm đồng kè thưởng theo giá hạ là mỗi tháng 3% (36 %); một trăm mỗi tháng 5% lời. 40 %! Tiền hồ người đi vay lại phải đi lật một cục tiền cho chủ nợ, gọi là tiền trà, cứ mỗi trăm bạc hoặc ba, hoặc năm đồng chận trước hay là trừ ở trong số ấy. Còn như tiền vay góp tình lại nặng nữa: như vay 100% góp làm mười tháng, mỗi tháng 13%; lúc đầu vốn cao góp nhiều, sau vốn đã bớt lần lẩn, mà lời không hạ đến! Lại còn nổi tiền thuê ghè lại ghè nữa: như thuê một chục đồng, một tháng trả 2\$ hay là 1\$ lời! Thuê một đồng một ngày 0\$031! Thật khốn-thay cho người nghèo khổ, buôn đầu sáng bán đầu tẻt cũng phải thuê mới có đồng vốn mà làm ăn. Cho nên người ta gọi tiền thuê ấy là tiền "cát-bộng" thật cũng phải lắm vậy.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy này là thứ giấy văn thuốc diêu. Tôi như của một mình háng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

một mình háng
Denis-freres
đại-lý cả Đông-
dương thứ hộp
quẹt này.

Hộp quẹt này khắp nơi đặng phép bán là một su nhỏ một hộp mà thôi.

TU H... Mây lấy cái xe chạy xuống VUA-THUỐC ANNAM, của Mr E. DẬU, ở đường dẫy, nhà số 58; mà mưa một đồng bạc Thuốc Góp Sả-sản.

5 gói, thứ hai-tiền.
BIỂU ĐUA : 15 gói, thứ hai-tiền.
20 gói, thứ một-tiền.

MAU LÊN??
Rồi hồi luôn trong VUA Thuốc-Góp là bao nhiêu??

VU'A THUỐC ANNAM
Saigon - N° 58, Rue LEFÈVRE, N° 58 - Saigon

Đã 11... cũng sẵn dịp may...
Vây từ đây sắp đến để tôi chiểu khó chạy xuống VUA đó Sĩ Thuốc là về BÀN.
Đã khỏi mất công cái, lại đặng được Thuốc ngon, mà cũng thấy lợi vậy... khờ ru... Thừa 11... Giá Bán-Lẻ đây đã thấy dể Huế-Hồng một đồng lời ba bạc, còn Bán-Sĩ chắc cũng vậy chớ gì!!... ầy!!... Hãy hỏi thử coi?

Có thứ rượu mạnh Langsai hiếu "BAC-CHU" mới chớ lại Nam-hy lãn thứ nước ngon không có thứ rượu nào bằng.
Chỉ một mình háng Denis Frères là m. thời.

Tin Đông-dương
Quang-bình
Đồ dẩu kào
Bữa chủ-buợ ở dinh quan Bô, hay là lại những đó gồ chặm, đó vật dụng đúc bằng đồng, có hình tinh xảo, còn có những cái, mà hình vôi, quạt, vông gòn... của nó rất đẹp đẽ rất đắt tiền, vì sáng vật không thiếu thứ chi. Nghe đầu ti bữa bữa sớ chớ đó ầy ra dẩu kào ở hội chợ Hanoi.
Những kiểu cách, hình thế ra đó khá đẹp đẽ, là nhờ quan Công-sứ thương dân bản hạt, muốn mở mang đường kỹ-nghệ, nên bầy về cho mà làm.
U c so đến ta có công học tập những nghề này nghiệp tò, cho được đẹp cái

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỜI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, kê nghiệp

ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục châu chừ quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. **CUỐN ĐƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN** đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

ơ hội cạnh tranh lợi quyền đời cũ theo mới này thì qui hóa biết chừng nào.

Mã-tinh

Tại vì đâu mà lúa lép?

Từ xưa đến nay nhà nông thường chịu mất mùa, phần nhiều bị lúa lép, chưa ai khảo cứu cho ra, chỉ mô hồ rằng bởi thiên tai đó thôi.

Mới đây nhà nước có yết thị một tờ để « Người nông phải nhớ », về cách thức làm ruộng, cách trừ hại lúa lép.v.v...

Lúa lép là một thứ sâu róm nhỏ rúc lặn dưới gốc, mà làm cho cây lúa phải ốm mòn. Sâu ấy là chứng con bươm bướm đẻ trên lá lúa, rồi nở ra sâu róm, làm hại mùa màng.

Muốn trừ sâu ấy thì dùng cách bẫy đèn, ban đêm bươm bướm thấy ánh sáng bay đến, bị nóng, ngã lăn xuống ruộng mà chết.

Lại soát trong đám lúa, lá nào có trứng sâu thì rút mà đốt đi, tuy mất công một ít, mà khỏi lo sự lúa lép.

Trong tờ yết thị này rõ ràng lắm, nông gia nên lưu tâm mà làm theo, vì rằng nhà nước kinh nghiệm đã lâu, hiểu thấu được sự lợi hại rồi, nên mới quảng cáo cho đồng-bang ta biết.

Tourane

Linh hư hảm

Bữa 1er Décembre, khi 2 giờ chiều, chuyên xe-lửa sắp chạy Huế; sở Pháo-thủ sai lính dắt mười mấy con lừa lên ga lớn, đặng chờ đi.

Lúc cho lừa lên xe, bắt cái cầu ván cho nó bước, con lừa kia mới lên được nửa cầu, tên lính thổi thóc thè mà không biết, con lừa đã trái một cái, nhằm má, đập hàm chày máu, gãy răng đau quá đi không được.

Bem đến hưởng thuốc ga lớn buột thuốc cầm máu, rồi khiêng xuống nhà thương điều trị.

Truyện Trinh thám tiêu thuyết

Truyện này cuốn nhứt in rồi, cuốn nhì còn in tiếp, coi tới chừng nào càng lạ càng hay, liệt vì rằng xem cho hết đầu đuôi thì mới thấy cái tài người Trinh-Thám. Nếu như muốn mua nhiều mà bán lại thì sẽ có phần huê hồng định như sau đây:

Mua lẻ mỗi cuốn là..... 0\$20
Mua đến 50 cuốn thì được. 30%
Mua đến 100 cuốn thì được. 40%

Xin đo theo adresse này:
Châu-văn-Ngọc
à l'Imprimerie de l'Union.
Saigon.

Toàn-Thành

Assortiments de nouveautés soieries
28 rue de la soie - Hanoi.

Hiệu Toàn-Thành có lời cáo-bạch,

Kính lời cùng quý khách gần xa:

Hàng Đào, 28 số nhà,

Còn như hoa vải kẻ ta sau này:

Bù vóc nhiều đủ sa tây,

Có là, có lãnh cùng rây so-mia

(Cachemire).

Mặt hàng không thiếu thứ gì,

Có Đạon, có gấm cùng thì the la

(The la cá).

Hoàng-bào long cồn ma-ga (Alpaga),

Y-môn, chỉ tiền trong nhà có luồn,

Nho the, náo lụa Sài-côn (Saigon),

Xuyến trừu các hạng bán buôn đủ màu.

Sa-bác bông với kỹ cầu,

Vân, sợi, dạ lụa, hàng màu các huê.

Ao đôn ông, áo đôn bà,

Mua chi xin có trong nhà sẵn ngay.

Hàng dạ, cùng lượt, và tây,

Trẻ mạn, và hạt, miết, giầy với ô.

Nữ-trang quí khách có mua?

Trong nhà những các thứ đồ bán buôn.

Tiền đường xe ngựa ôn ôn,

Các ngai chiếu có giá mền mua cùng.

Cửa hàng rộng mở thông rong,

Bán buôn phải giá không hàng chài lơ;

Thật thà không có đong đũa,

Chẳng theo lệ tục mà lừa người ô ta.

Chào ông gần, nhá khách xa,

Bắc-Nam xem cũng một nhà giao

thông!

Nay kính.

Chủ nhân: M^{rs} ĐINH-THI-CÁ.

Thợ khảm đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quý ông dùng khăn

đen đỏ:

Tôi thiết rành nghề thợ khảm

trên 15 năm rồi, nên làm đủ kiểu

các thứ khăn nhứt lớp; ít lớp

kiểu này rất khéo. Như là thứ

lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ

lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi.

Song có thứ khăn bạch theo kiểu

cúp tóc, quý ông muốn kết dính

như dùng nón vậy rất tiện, thì

phải đo (contour de tête) mà tỷ

phân và mấy lớp dày mỏng xin

chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông

ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền số

phí tối chi.

Khăn đặt có hai giá tùy theo

hạng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bưng và nhiều Bombay

1 khăn..... 2\$50

Hạng nhì, bưng và nhiều Bombay

1 khăn..... 2.00

Còn nhà buôn bán muốn mua si
có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định
giá cho dễ bán.

Cúi xin quý ông hãy mua khăn
của tôi làm thật khéo và kỹ càng,
chắc lắm. lâu lưu mà lại giá rẻ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BỘP

Thợ khảm đen

Fils de M. Hoài, Propriétaire
à Suối đôn (Lái-thiêu)

Trường dạy làm bánh

Trường dạy làm bánh ở đàng
Espagne sau Lục-tinh-khách-sạn
đang dạy làm Dầu-chả-Quây, Hầm-
chìm-Bên và đủ các thứ bánh Bàn
Khách trú.

Người Annam bất luận Nam,
Nữ đều đặng đến xin vào học,
khỏi tốn tiền bạc chi cả, duy có
chút công học nên nghề.

Nhân với bạn đồng-bang

Chúng tôi đặng vinh-hạnh mà hay tin
rằng đồng-bang ta trong sáu tỉnh nay cũng
đã đồng lòng để-xưng tuyệt giao thương-
mãi với khách-trú mà vẫn hồi quyền lợi
cho bản số. Các Châu-thành lớn nhỏ thấy
đều chung lòng lập cuộc mua bán cùng
nhau chẳng chịu đến tiệm khách-trú nữa;
thật là một cơ-hội hạnh-phúc óa dân-tộc
ta vô cùng.

Ấy vậy tôi xin nhắc bạn đồng-bang ta
trong mây làng mây chợ mà chú ý có
trường học nên đến nhà in Imprimerie
de l'Union mà mua si các thứ giấy mực
mực, đồ dùng về văn-phòng từ bừa nhứt
hạng mà bán ra cho đồng-bang ta dùng,
khỏi đến khách-trú mà mua đắt. Văn
nhà in Union là một nhà in rất lớn tại
Saigon, và lại của người Annam ta làm
chủ, giá rẻ hơn các chỗ.

Đồng-bang ta hãy xem tiệm của M. Bùi-
quang-Nho mà ngày nay đó số tại hạp
Bentre đó là sở dĩ trước kia tưởng khởi
ra mà bán đủ các thứ giấy viết mực và
các thứ số, sách, thơ, tuồng, truyện chữ
quốc-ngữ, mà nên. Huống ngày nay là
ngày của đồng-bang ta tuyệt giao với
khách-trú, bình vực nhau mà làm ăn thì
lại càng dễ hơn ông Bùi-quang-Nho kia
mới sáng tạo.

Ấy vậy mấy tiệm Annam ta đây đang
lo lập ra nên gởi thơ mà thương nghị với
M. Nguyễn-văn-Cửa, Rue Catinat 155,
157, Saigon, giá rẻ hơn các chỗ là có y
giúp sức cho đồng-bang ta buôn bán mau
thành vượng.

Kề các món hàng tại nhà in:

Papier pot blanc,
Papier réglé,
Cahier couronne,

Trường Thương-mãi

Trường dạy buôn bán và bút
toán quốc-ngữ hầu mờ.

Liệt qui trường như Annam
cùng người Annam giúp việc
buôn không biết tiếng và chữ
Langsa, muốn rành nghề buôn
và bút toán nên sớm xin ghi tên
vào số mà học.

Gởi đơn nơi ông Nguyễn-văn-
Cửa chủ hội trường-mãi kỹ-nghệ
457 rue Catinat Saigon.

LỜI RAO CẦN KÍP

Hội chánh Agence economi-
que de l'Indochine ở tại 35 rue
Tronchet Paris (8e).

Muốn hỏi thăm đều chi
cứ đi nơi đó.

Crayons ordinaires,
Crayons extra noirs,
Crayons couleurs,
Règles,
Boite de craie conique,
Papier couleur,
Papier parcheminé,
Cahiers d'écritures « Filament » N° 1.2.3.4.
Boîtes de plumes rondes N° 3.4.5.
Gomme pour encrer,
Gomme pour crayon... « Apis »,
Encre noire en courlines,
Encre noire en litres, 1/2 litre et 1/4 litre.
Encre à tampon sans huile,
Enveloppes petit format,
Papier à lettre réglé,
Porte-plumes,
Papier buvard,
Encre violette en potons
Paris cartons.
Règles pot réglé 2 mm
Règles pot réglé 3 mm.
Soleur à l'is pour enlèvement
de l'écriture.
Cachette pour papier avec rabat,
Ardoises carrées 21 x 31,
Crayons d'ardoises,
Couleur en boîte,
Enveloppes pour cartes de visite format
55,
" " " " " format 48,
Cahiers cartonnés réglé, quadrillé,
Cahiers d'écriture Godchaux N° 1.2.3.

Encre communicative violette 1/4 de litre
" " " " " 1/2 " "
" " " " " le litre,
Copie de lettre,
Plumes métalliques.

Quách-văn-Thừa

Thầy thuốc trị bệnh con mắt
nº 153, rue Chasseloup-Laubat kế bên
trường học M. Nguyễn-sích-Hồng

Kính chung chữ-vị trong Lục-châu rỏ.
Tôi có nhiều thứ thuốc trị về bệnh con
mắt, rất hiệu nghiệm, như là đau vậy cá,
mây, võm, các chứng khác, đau bù-lach
(bệnh này mi con mắt sưng tròn, lòng nhéo
run, đỏ ngứa, mờ và chảy nước mắt
hoạt) những chứng bệnh kể trên đây, chẳng
lập đau lâu mau, nếu còn thấy ánh sáng,
đau người, và con người không bị vit tích,
thì tự nhiên trị được.

Vì nào cần dùng đến tôi, nhà lầu phòng
vũ, xướng đàn; cách trị rất tinh khiết.
Bệnh đến tôi chịu cho, phải trả tiền trước
một ít, tôi cho thuốc từ một ngày đến năm
ngày, tùy theo bệnh nặng nhẹ, trong mấy
ngày đã định độ, nếu bệnh không giảm
chợt nào, thì tôi không tính tiền mấy ngày
đó, nghĩa là thôi hỏi số bạc trước lại đủ
cho than chủ.

Xin chữ-vị chịu-vé, tôi sẽ hết lòng trị tế
mà làm cho vui lòng chữ-vị (quyết chí
đời tôi).

Gởi thơ thường nghĩ, xin gửi cho em tôi
là thầy Quách-văn-Thừa, Dessinateur du
Cadastre, à Saigon.

QUÁCH-VĂN-THỪA,
chez QUÁCH-VĂN-THỬ, 1,
Cadastre à Saigon.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẮN Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiền, đường Abattoir
Trại tôi dùng toàn cầm-lai, trái, gỗ đồng
các môn theo kiểu cầm-lai, trái, gỗ đồng
cầm-lai (mặt chằm-thạch, thành cầm hay không
mặt chằm-thạch, thành cầm hay không
mặt chằm-thạch, thành cầm hay không
Bàn lâu 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn
lết.
Tủ áo, tủ rượu, là thợ chằm hay chạm
vàng ba, hai, một, yếm, vẫn.
Quý ông muốn đặt xin gửi kiểu hay là
đến tại nhà tôi lựa mua đồ cổ sẵn.

Lời rao

Xin ghi nhớ rằng, muốn
mua Sur-Phạm-Học-Khoa
cho trẻ nhà rèn tập, khá
gởi mua trước ngày 15
aới chớ trì hoãn mà trễ.
Giá trọn năm và trọn
số..... 12\$00

GIÁ RIÊNG

- Xấp cho lớp Đồng-Ấu 2 00
- Xấp cho lớp Dự-bị. 2 00
- Xấp cho lớp Sơ-học. 2 00
- Người ở Saigon và Chợ-lớn được trả góp mỗi tháng là đóng trước 2 \$ 00 rồi mỗi tháng góp 1 00\$ cho đến tất giá.

Pháp-Việt Khách-lầu (HOTEL DE FRANCE) Nº 153 Rue Catinat Saigon HUYNH HUỆ KÝ, QUẢN LÝ

Kính cùng qui ông qui bà rỏ, tôi
là chủ tiệm ngũ Nam-hồng-Phát
Saigon, nay tôi cũng làm quản-ly
tiệm ngũ Pháp-việt Khách-lầu số
153-155 đường Catinat, tôi mới sửa lại
cho vừa ý qui ông và qui bà, phòng
rộng mát, sạch sẽ, có đường sắt,
vào gõ, nước trà và có chỗ tắm gội
thong thả, xin qui ông qui bà thừa
đẹp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt
Khách-lầu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng
tiếp rước qui ông qui bà luôn luôn.

Giá tiền phòng

Ngoại hạng 24 giờ	13\$00
Hạng nhất 24 "	1 40
— nhì 24 "	1 20
— ba 24 "	1 00

THUỐC HAY (Le meilleur des médicaments)

Nếu chữ-tên đầu từ vị, ăn không
được, trong bao thì hay bèo
bọt khó chịu, bệnh ăn thì chữ-tên
hãy mua rượu Quina Gentiane
mà uống một ly nhỏ trước bữa
cơm, rồi sau bữa cơm uống một
ly nữa.
Rượu này có bán trong các
tiệm hàng xén

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES NGUYỄN-CHÍ-HÒA SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

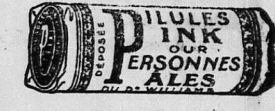
Diem chúng tôi có 25 người thợ
giày làm nón, đóng giày, khắc con
giày, chạm mọ bia đá cầm thạch,
theo các kiểu kim thời.
Nón thì thiết nhẹ lợp bằng giấy, màu
sắc trắng và vàng (kaki) kiểu cũ rất
lành đẹp.
Giày thì làm tuyên bằng da dày đủ
các màu thật là chắc chắn.
Con dấu và mọ bia chạm tia rất
khéo.
Nhờ ơn nhiều vị đã mua hàng của
chúng tôi điều được vừa lòng, nên
ngày nay tiệm chúng tôi mới lớn
hơn các tiệm khác và giá rẻ hơn
mọi người.
Chắc rằng chữ qui vị mua hàng
của chúng tôi thì sẽ được vừa ý
hơn các chỗ khác.
Có sách mẫu (catalogue) đủ kiểu nón,
giày và con dấu để gửi tặng vị nào
muốn coi.
Bán sỉ có giá riêng
NGUYỄN-CHÍ-HÒA Kính mời.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chữ vị muốn mua một cái nhà máy
xay lúa theo kim thời và lợi toan báo, chạy
động 5-10-15-20-30-50 hay 100 tấn công
là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).
Nếu chữ vị muốn bán tinh giá riêng động
mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay
lúa, đồ nhá, nhá đặc, rập máy, công máy
đền khi vào ván, nói tắt một đền nghĩa là
chạy được.
Nếu chữ vị muốn cách để trị tiền và thì
hành, cho gộp các việc của chữ vị sai thiếu,
thì nên đến tại hãng.

Bonney & Co

Đường d'Ormeau mà sậy tinh và hãng này
sẽ chỉ các đơn của lịch cho, hoặc đưa coi
lịch thử (bản đồ) cũng giá tiền.
Có nhiều giấy tờ làm bằng cơ rắng để
có chiểu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.
Sau này hãng chúng ta cho chữ qui vị
đặc nhà máy của chúng tôi hay rằng: Chữ
qui vị ở xa xôi không tiếng bề giao thiệp
buôn bán lúa gạo cũng ngoài quốc thì
hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho;
nghĩa là chịu giá cả cho cho.
Hãng chúng tôi cho chữ qui vị hay rằng:
Tại hãng sẽ sẵn Tia-khôi (chaloop) à
vaporu mới và cũ, như chữ qui vị muốn
mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng
mà sậy tinh.

TÌ VỊ CÓ BÌNH

Trong cơn trời nóng nực, nếu tí vị có
bệnh thì lấy làm hiểm nguy cho mình làm
phải dự bị cho nghiệm nhất vì trong cơn
nóng nực tí vị loại-đoa là vì có nhiều cớ.
Một là do bệnh tâm cho vật thực, mau đi,
hai là tại mình uống nước ngọt đã mà
không rượu làm cho tí vị ra yếu ớt, ba là
vì mình hay ăn đồ sống sít (chua, chát).
Mỗi năm trong mùa nóng này có nhiều
người chết vì bệnh kiệt, như là những
người có tí vị không dùng tới, lấy làm
quan hệ cho các bạn.
Tí vị không dùng tới thì phải mua mua
mua thuốc Pilules Pink mà uống, chớ khà
diễn trị. Thuốc Pilules Pink có uống làm
và lại ra sức.
Mỗi buổi sáng uống một hoặc hai
tấm thuốc.

PILULES PINK (Đã hoàn chỉnh đơn)

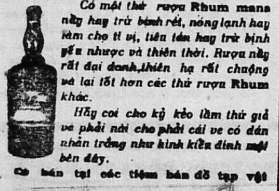
Trong các tiệm thuốc có bán, có thể
tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS
Pharmacie de Normale, Saigon.

"NAM-PHONG"

MỖI THÁNG XUẤT BẢN MỘT LẦN
Giá:
Trọn năm..... 4\$00
Sau tháng..... 2 00
Mỗi số..... 0 40

CÓ MỘT THỨ NÀY MÀ THÔI (It's a que lui)

PILULES FOSTER

Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

福 德 氏 秘 製 保 腎 丸
此丸專治腎虧、腰痛、遺精、白濁、小便頻數、夜尿過多、頭暈目眩、耳鳴眼花、精神不振、食慾不振、消化不良、婦女經閉、赤白帶下、一切虛弱等症。服後立見奇效，誠為補腎之聖藥也。
Hãng sản xuất tại Thượng Hải, Thiên-Tai
Hongkong và Saigon.
Có đối thông-quan (Correspondants) khắp
toàn cầu, nơi các phiến-thương.
Chủ hãng: TẠI PARIS-QUỐC: Société Générale
pour développer le Commerce et
l'Industrie en France (Thương-mại và kỹ nghệ
ban bố đại công-ty).
Tại Luân-Đôn: Anglo-Siam Bank London
County et Westminster Bank L. D.
Tại Niuen nước: (New York Hué-Kỳ).
M. M. R. diamond et Co.
Hãng ngành Saigon
8, quai de Belgique và 2 rue d'Adrien

La Véritable Marque (Etiquette fausse.)

PH: 3 A. 50 la Rosse, chez tous les pharmaciens

KA-SOOS NAT-XAY

ĐEN

Vũ khí và Hỏa

Hiện có sẵn

HAO-VINH Công-ty

(Hàng ngoại)

100, Rue Lefebvre, Saigon

Cách làm mau té tiền

Viết thư cho hãng Annam, Hào-vinh Công-ty, 146 bis Rue Lefebvre... Cách làm mau té tiền... Viết thư đi, đừng bỏ qua dịp làm té tiền, vớng lăm...

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mới hàng, thì phải đót đèn cho thật sáng... Người buôn bán Âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông-dương Yên diệp Công-ty)

Tư-bản : 6.000.000 fr.

Chính sở Công-ty tại PARIS

Sở Cai-trị và công-xưởng tại HANOI

Đón-điền trông thuốc lá tại KIM-XUYÊN và VĂN-KHÉ

Hiện có nhữn thư sau này gửi đến trong các hiệu :

XI-GÀ. NINA.

Thuốc chữa vắn :

COQ (Con gà)

FAVORITES.

MÉTROPOLES

vấn vắn

Và thư thuốc lá vắn, chầu khách, hiệu

PAGODE (Cái chùa)

Thuốc vắn :

Advertisement for VICHY CELESTINS mineral water, including a bottle image and text: KHOẢN CHẤT THUY, VICHY CELESTINS, VICHY GRANDE-GRILLE, VICHY HOPITAL, VICHY-ÉTAT, PASTILLES VICHY-ÉTAT.

Cho không ! Hãy coi cho kỹ. — Kể từ ngày nay một trăm người nào gửi thư đến mà mua đầu trước, hãng Annam Hào-vinh Công-ty sẽ vui lòng gửi cho không một kilo xà-bông...

Hãng Annam, Hào-vinh & Co, 146 bis Rue Lefebvre Saigon, Kinh đồn.

CIGARETTES DIVA

Thuốc địa hĩa là Cigarettes Diva là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khê cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc này không có nhựa như các thứ thuốc khác, khác nó thơm tho và địa hĩa.

Advertisement for ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX, featuring a bottle image and text: PHẢI DÙNG THUỐC BÒ VÀ TRỊ ĐÀM, ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX, CẢNH LƯU-Y GUILLET.

Advertisement for MRS F. NICHOL, CAFFORT SUGAR, featuring a decorative border and text: CÔNG MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN, THAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SÔNG VÀ LÂM XE NÀY, TÀI TRƯNG St-Étienne, M. F. NICHOL, CAFFORT Successeur, 38 rue Cagnac - SAIGON.

Saigon - Imp de l'Union 1.4 Ministre des Colonies NGUYỄN-VĂN-CTA

Handwritten signature and date: Saigon 6.12.19